

The Passionate Shepherd

ЛИТЕРАТУРНИ ПОНЯТИЯ

Литературна терминология*

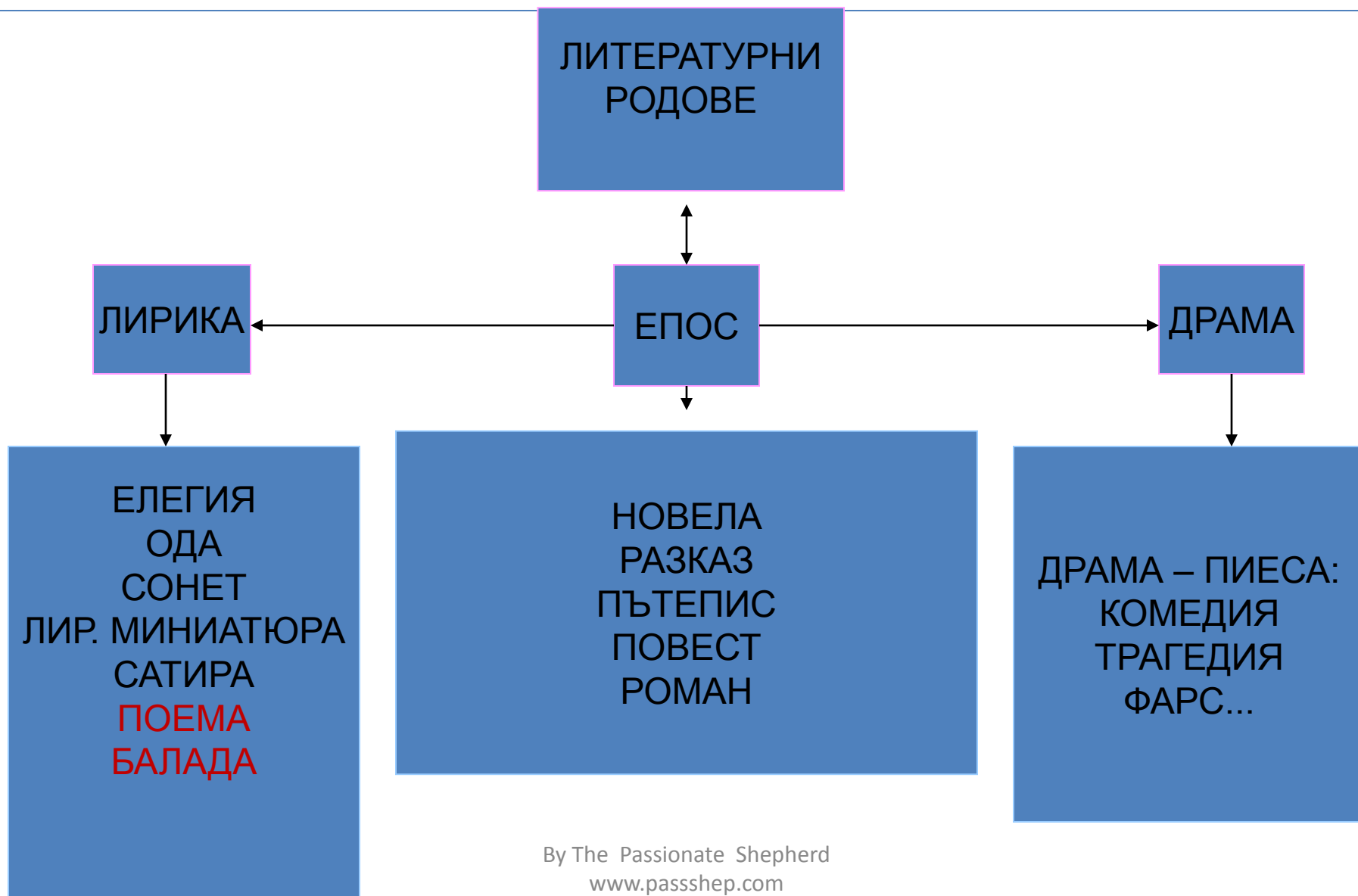
Задължителна терминология за държавните зрелостни изпити /ДЗИ/:

- Жанр, роман, повест, разказ, фейлетон, сатира, политическа сатира, ода, елегия, балада, поема, сонет, лирическа миниатюра;
- Социален реализъм, модернизъм, естетически индивидуализъм, символизъм, експресионизъм;
- Литературно направление, школа, индивидуален стил;
- Заглавие, мото, посвещение;
- Литературен герой, лирически “аз”, повествовател;
- Художествено време и пространство /хронотоп/;

Литературна терминология

- Свободен стих, предметна поезия;
  - Композиция, сюжет, експозиция, завръзка, кулминация, развръзка, епилог, поанта;
  - Междутекстови връзки, цитат;
  - Поетически език: тропи и фигури;
  - Символ, мит, фолклор, литература;
  - Културен контекст, литература и национални митове, литературни образи на родното.
- * По Учебно-изпитна програма за държавни зрелостни изпити по български език и литература.

Схема – литературни родове и видове

Литературни понятия

- **Устна художествена словестност** - възможност да изразиш себе си, представата си за света и живота чрез словото – словесно творческо животоописание, животоотношение.
- Има три етапа на развитие:
  1. **Митология** – от гр. Mythos – предание, легенда и logos – слово, наука, разказ; система от предания у всеки народ за обяснение на света, на явленията от природата и на обществения живот; колективно дело – анонимно; примерно митът за Прометей, за Орфей и пр.

Литературни понятия

II. Фолклор – от англ. Folk – народ и Lore – мъдрост, знание; народно творчество – пословици, поговорки, гатанки, народни песни, приказки, предания и легенди, обичаи...; анонимно – дело на народния гений; предавано от уста на уста и затова известно във варианти;

III. Литература – от лат. Literatura - писменост, книжнина; най-висшата форма на развитие на УХС – изкуство на словото; лично, авторско творчество; Авторът отразява живота като го пречупва през своите обществени, политически, морални, естетически, правни и др. възгледи.

Литературни понятия

- **Жанрова система** – съвкупност от жанрове, зависещи от епохата, етапа на развитие на творчеството, развитието на обществото и другите видове изкуства.
- **Теоцентризъм** – Бог е център на света;
Антропоцентризъм – човекът е център на света;
- **Хуманизъм** – човеколюбие, уважение;
- **Оптимизъм** – увереност, положителен поглед спрямо неясното бъдеще;/
Песимизъм – неувереност, черногледство;

Литературни понятия

- **Апология** – възхвала; **Полемика** – спор, диспут; **Пародия** – представяне на сериозното като смешно или обратно.
- **Аперцепция** – възприемане на литературната творба **Интерпретация** – тълкуване, обяснение на света и човека на основата на анализ на литературната творба.